

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 13P/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220200298
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Minárik
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2020:6220200298.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Tomášom Minárikom vo veci starostlivosti o maloleté deti D.: 1/ H., nar. XX. X. XXXX, 2/ G., nar. X. XX. XXXX, 3/ Y., nar. 2. XX. XXXX C. 4/ V., nar. XX. XX. XXXX, všetky trvale bytom ako matka, zastúpení opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, deti matky: Z. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. XX a otca G. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom P. XXX, t. č. v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica, za účasti Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš, za účasti H. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX/XX, Č. C. z účasti Z. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX/XX, Č., takto

r o z h o d o l :

I. Súd z v e r u j e maloletú V. D., nar. XX.XX.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti H. F., nar. XX.XX.XXXX a Z. F., X.. XX.XX.XXXX obaja bytom B.Á. XX/XX, Č., ktorí sú o p r á v n e n í a p o v i n n í vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia a majú právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok v bežných veciach.

II. Súd r u š í neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 14P/5/2020 - 27 zo dňa 20.01.2020 a to ku dňu právoplatnosti rozhodnutia o zverení maloletej V. D. do náhradnej osobnej starostlivosti.

III. Otec je p o v i n n ý počnúc dňom právoplatnosti výroku o zverení maloletej V. do náhradnej osobnej starostlivosti prispievať na výživu maloletej V. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zák. č. 601/2003 Z. z. so splatnosťou vždy do 20- teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš.

IV. Matka je p o v i n n á počnúc dňom právoplatnosti výroku o zverení maloletej V. do náhradnej osobnej starostlivosti prispievať na výživu maloletej V. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zák. č. 601/2003 Z. z. so splatnosťou vždy do 20- teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš.

V. Súd n a r i a ě u j e nad maloletými deťmi D.: H., X.. XX.XX.XXXX, G., X.. XX.XX.XXXX C. Y., X.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Nová Baňa, so sídlom Moyzesova 39, Nová Baňa.

VI. Súd r u š í neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 13P/36/2020-35 zo dňa 12.06.2020, a to ku dňu právoplatnosti výroku o nariadení ústavnej starostlivosti.

VII. Súd r u š í dohľad nariadený nad výchovou maloletých detí D.: H., X.. XX.XX.XXXX, G., X.. XX.XX.XXXX C. Y., X.. XX.XX.XXXX nariadený uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 14P/53/2019-75 zo dňa 07.10.2019, a to ku dňu právoplatnosti výroku o nariadení ústavnej starostlivosti.

VIII. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí D.: H., G. C. Y. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zák. č. 601/2003 Z. z., a to na každé z detí, vždy do 20- teho dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Nová Baňa, Moyzesova 39, Nová Baňa, počnúc dňom 12.06.2020.

IX. Zročné výživné na maloleté deti D.: H., G. C. Y. za obdobie od 12.06.2020 do 20.11.2020 v sume na každé z detí po 165,33 Eur súd p o v o ľ u j e otcovi maloletých detí splácať v mesačných splátkach vo výške 10,- Eur na účet Centra pre deti a rodiny Nová Baňa, Moyzesova 39, Nová Baňa, vždy do 20- teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne tento rozsudok právoplatnosť, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu.

X. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletých detí D.: H., G. C. Y. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zák. č. 601/2003 Z. z., a to na každé z detí, vždy do 20- teho dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Nová Baňa, Moyzesova 39, Nová Baňa, počnúc dňom 12.06.2020.

XI. Zročné výživné na maloleté deti D.: H., G. C. Y. za obdobie od 12.06.2020 do 20.11.2020 v sume na každé z detí po 165,33 Eur súd p o v o ľ u j e matke maloletých detí splácať v mesačných splátkach vo výške 10,- Eur na účet Centra pre deti a rodiny Nová Baňa, Moyzesova 39, Nová Baňa, vždy do 20- teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne tento rozsudok právoplatnosť, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu.

XII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením č. k. 13P/17/2020-8 zo dňa 21. 2. 2020 začal tunajší súd konanie vo veci starostlivosti o maloletú V., nakoľko uznesením č. k. 14P/5/2020-27 zo dňa 20. 01. 2020 vydal súd neodkladného opatrenie, ktorým nariadil rodičom dočasne odovzdať maloletú do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Margarétka, Vajanského 71, 984 01 Lučenec, z dôvodu zanedbávania starostlivosti o maloletú zo strany rodičov najmä po zdravotnej stránke.

2. Uznesením č. k. 13P/36/2020-14 zo dňa 20. 4. 2020 bolo začaté konanie aj vo veci starostlivosti o maloletého H., G. C. Y. s odôvodnením, že uznesením č. k. 13P/18/2020-28 zo dňa 20. 02. 2020 vydal súd neodkladného opatrenie, ktorým nariadil rodičom dočasne odovzdať maloletých do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Margarétka, Vajanského 71, 984 01 Lučenec, z dôvodu zanedbávania starostlivosti o nich zo strany rodičov.

3. Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 20.11.2020 súd obe uvedené veci spojil na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 13P/17/2020.

4. Otec sa k veci nevyjadril a napriek tomu, že bol riadne predvolaný na pojednávania vo veci, na tieto sa bez ospravedlnenia nedostavil. S poukazom na §§ 30 a 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), v zmysle ktorých po začatí konania postupuje súd tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, a to aj vtedy, ak sú účastníci nečinní, súd vec prejednal a rozhodol aj v neprítomnosti otca mal., ktorý žiadnym spôsobom záujem o toto konanie neprejavil.

5. Matka na pojednávaní uviedla, že dňa 21.08.2020 bola dočasne prepustená z výkonu trestu odňatia slobody domov kvôli svojmu tehotenstvu. Nechce mal. deti stratiť, ale je si vedomá skutočnosti, že tieto deti nemali dostatočnú starostlivosť. Tiež vie o tom, že si musí odsedieť ten trest, za ktorý bola odsúdená. Má vedomosť o tom, že jej švagor by chcel maloletú V. do svojej dočasnej starostlivosti a s týmto by matka súhlasila. Rovnako súhlasila, aby bola nad mal. H., G. C. Y. nariadená ústavná starostlivosť a aby ostali so staršími mal. deťmi v Novej Bani.

6. Opatrovník maloletých podaním zo dňa 07. 04. 2020 žiadal nariadiť nad maloletými výchovné opatrenie podľa ustanovenia § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, na zabezpečenie odbornej pomoci maloletým a zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov v Centre pre deti a rodiny Nová Baňa na obdobie 6 mesiacov. Na pojednávaní navrhol, aby bola maloletá V. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti H. F. C. Z. F. a ostatné mal deti do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny v Novej Bani. K osobnej a majetkovej situácii matky osobitne uviedol, že matka čaká dvojčičky, termín pôrodu je stanovený na 05.02.2021 a naďalej nemá vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté deti.

7. Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 20. 11. 2020 súd pribral p. H. F., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č., B. XX/XX a p. Z. F.S., X.. XX.XX.XXXX, V. L. Č., B. XX/XX do konania ako účastníkov konania po tom, čo títo uviedli, že majú záujem zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť o mal. V..

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, H. F. C. Z. F., oboznámením sa s uznesením tunajšieho súdu č. k. 14P/53/2019-75 zo dňa 07.10.2019, uznesením tunajšieho súdu č. k. 13P/18/2020-28 zo dňa 20.02.2020, uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/36/2020-35 zo dňa 12.06.2020, uznesením tunajšieho súdu č. k. 14P/5/2020-27 zo dňa 20.01.2020, trestným rozkazom tunajšieho súdu č. k. 3T/66/2020-656, odpoveďou na lustráciu otca mal. detí v ZVJS, správou z prešetrenia pomerov na č. l. 86 spisu, odpisom z registra trestov Z. F., odpisom z registra trestov H. F., trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10T/61/2018-246 zo dňa 28.08.2018, výmennými lístkami zo dňa 20.10.2020 a odpoveďou na lustráciu v Registri obyvateľov na č. l. 3 a na č. l. 6 spisu, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

9. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 14P/53/2019-75 zo dňa 07. 10. 2019 bolo nariadené výchovné opatrenie vo forme dohľadu nad maloletými deťmi H., G. C. Y. (a tiež nad ich staršími súrodencami G., L., E. C. Z.) z dôvodov, že doterajšia starostlivosť o maloletých nebola na požadovanej úrovni. Súd mal preukázať, že bola zanedbávaná zdravotná starostlivosť o nich, nakoľko nemali absolvované všetky povinné zdravotné prehliadky a očkovania, bola zanedbávaná hygiena, nakoľko v rodine sa vyskytlo kožné ochorenie - svrab. V priebehu konania došlo k čiastočnému zlepšeniu podmienok v domácnosti, avšak súd konštatoval, že k tomu došlo len na základe intervencie opatrovníka maloletých a hrozby prebiehajúceho konania a rodiča naďalej potrebujú pomocť so svojimi rodičovskými zručnosťami.

10. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 13P/18/2020-28 zo dňa 20. 2. 2020 nariadil tunajší súd neodkladné opatrenie, ktorým nariadil rodičom, aby dočasne odovzdali mal. H., G.C. C. Y. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Margarétka, Vajanského 71, 984 01 Lučenec na tom skutkovom základe, že uložený dohľad neplní svoj účel, nakoľko rodina naďalej žije v nevyhovujúcich hygienických podmienkach a rodičia nerešpektujú pokyny a pomoc pracovníkov úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorí majú ich podmienky a starostlivosť o deti pomáhať zlepšiť v rámci nariadeného dohľadu. Zo správ akreditovaného subjektu Kľúč, n. o. vyplýva, že matka kvôli práci opustila domácnosť na dlhší čas, pričom otec starostlivosť o deti sám nezvláda aj z dôvodu požívania alkoholu. V tomto čase nebolo opakované v domácnosti riadne zakúrené a deti neboli riadne oblečené, napriek tomu, že bol november, boli bosé, nespokojné a plačlivé. Takéto správanie rodičov maloletých nasvedčuje tomu, že naďalej zanedbávajú starostlivosť o maloletých napriek uloženému výchovnému opatreniu a pomoci úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý nerešpektujú.

11. Uznesením č. k. 14P/5/2020-27 zo dňa 20. 1. 2020 tunajší súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom dočasne odovzdať maloletú V. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Margarétka v Lučenci s odôvodením, že mal. bola prijatá VŠNsP Lučenec v alarmujúcom stave s vysokou teplotou 40 °C, pričom rodičom sa vôbec nezdať teplá, s pohryznutím na ruke od potkana, so zapareninami v oblasti genitálií a so stopami po svrabe na chrbte, hrudníku a nohách. Vzhľadom na tieto rozsiahle a rôznorodé zdravotné problémy maloletej je zrejme, že rodičia absolútne zanedbali starostlivosť o ňu po zdravotnej stránke, čo potvrdzuje ich nedostatočné rodičovské schopnosti. Za takto zanedbanej hygieny a riadnej osobnej starostlivosti o maloletých v ich domácnosti zo strany rodičov je ohrozené najmä ich zdravie (hrozí opätovné nakazenie infekčným ochorením - svrabom) a aj ich celkový riadny vývin.

12. Neodkladným opatrením nariadeným uznesením tunajšieho súdu č. k. 13P/36/2020-35 zo dňa 12. 6. 2020 bola Centru pre deti a rodiny Margarétka, Vajanského 71, Lučenec uložená povinnosť odovzdať mal. H., G.C. C. Y. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nová Baňa, Moyzesova 39, Nová Baňa,

na ton skutkovom základe, že v Centre pre deti a rodiny Nová Baňa sa už nachádzajú starší súrodenci mal., že v súčasnosti sú v uvedenom centre voľné miesta aj pre mal. H., G. C. Y. a že umiestnenie mal. detí spoločne s ich súrodencami je v ich najlepšom záujme.

13. Trestným rozkazom tunajšieho súdu č. k. 3T/66/2020-656 zo dňa 24. 7. 2020 a odpoveďou na lustráciu otca mal. detí v ZVJS mal súd za preukázané, že citovaným trestným rozkazom boli rodičia mal. detí právoplatne odsúdení prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), j) Trestného zákona (účinného do 31.12.2019) formou spolupáchateľstva na tom skutkovom základe, že v období od presne nezisteného času najskôr však odo dňa 14.10.2010 do dňa 25.02.2020 v obci P., H.C. a iných presne nezistených miestach, ako rodičia maloletých detí G. D., nar. XX.XX.XXXX, L. D.A., nar. XX.XX.XXXX, E. D., X.. XX.XX.XXXX, Z. D., X.. XX.XX.XXXX, H. D., X.. XX.XX.XXXX, Y. D.K., X.. XX.XX.XXXX, G. D., X.. XX.XX.XXXX C. V. D.A., X.. XX.XX.XXXX, ktorým podľa § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť o sústavnú a dôslednú starostlivosť vo výchove, zdraví, výžive a všestranného vývoja maloletých detí, spoločne úmyselne zanedbali riadnu starostlivosť o svoje maloleté deti, a to najmä zanedbávaním zásad osobnej hygieny a zásad správneho stravovania, mal. deti absolvovali oneskorene povinné prehliadky a očkovania, ich sociálny vývin bol výrazne poznačený prostredím, v ktorom vyrastali a žili, v dome absentovali sociálne zariadenia na vykonanie osobnej hygieny, teplá voda prítomná nebola, v zdravotnej dokumentácii je opakovane u detí zaznamenané, že mali zapareniny okolo genitálií a konečníkov, v rodine sa opakovane vyskytol svrab, z čoho vyplýva, že deti boli v špinavom prádle a neboli pravidelne kúpané ani sprchované, ako rodičia nemali zručnosti so zabezpečením základných životných potrieb pre zdravý fyzický a psychický vývin maloletých detí, z čoho vyplynulo aj nedostatočné zabezpečenie vyváženej stravy bohatej na tuky, cukry, bielkoviny a vitamíny, v novembri roku 2019 bola mal. V. D. uhryznutá potkanom, kultúra a hygiena prostredia, v ktorej deti vyrastali, nespĺňali elementárne kritéria, kde deti vyrastali v málo podnetnom, sociálne znevýhodnenom prostredí na hranici chudoby, a pod.. Každému z rodičov bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov. Otec maloletých detí podľa odpovede na lustráciu v ZVJS zo dňa 19.11.2020 nastúpil na výkon trestu odňatia slobody dňa 17.7.2020 (ešte na základe skoršieho odsudzujúceho rozhodnutia vo veci vedenej tunajším súdom pod sp. zn. 3T/32/2020) a predpokladaný dátum ukončenia výkonu trestu odňatia slobody je u otca dňa 17.11.2022.

14. Matka pri svojom výsluchu na pojednávaní uviedla, že vie, že maloletá V. nemala u nich starostlivosť, nemala napr. ani samostatné lôžko. Bola len v kočiari. Mali len jednu rozťahovaciu posteľ, kde spalo sedem detí a ona s druhom. Mali k dispozícii jednu izbu. Momentálne už ani táto jedna izba nie je k dispozícii, nie je voľná. Matka toho času býva u svojho brata, kde má samostatné lôžko. Momentálna situácia je taká, že čaká dvojčiky a nemá kde ísť ani s tými deťmi, ktoré sa jej narodila, nakoľko brat nesúhlasí, aby tam s týmito dvomi deťmi ostala a toho času matka nemá nikoho, kto by súhlasil aby s týmito dvojčkami uňho zostala. Pokiaľ sa jedná o zanedbanie starostlivosti o zdravotný stav mal. V., toto matka uznala. Dôvodom bolo hlavne to, že nemali ani peniaze na cestu k lekárom, netušila napr., že mal. má svrab. Nemali ani teplomer, aby odmerala teplotu, nemali k dispozícii lieky a pod.. Vie, že si bude musieť odsediť trest, ktorý jej bol uložený a po jeho výkone by si aj s druhom chcela nájsť zamestnanie, chcela by sa postarať nielen o dvojčiky, ale aj o ostatné deti. Momentálne je však bez príjmu, vybavuje si dávku v hmotnej núdzi.

15. Zo správy z prešetrenia pomerov na č. I. 86 spisu mal súd za preukázané, že H. C. Z. F., ktorí prejavili záujem zabezpečovať náhradnú osobnú starostlivosť mal. V., majú vhodné bytové i materiálne podmienky zabezpečovať starostlivosť o mal. (H. je zamestnaný s priemerným príjmom 580-600 Eur, Z. J.oberá rodičovský príspevok v sume 370 Eur a prídavok na dieťa; majú spoločného syna L., nar. XX.X.XXXX), dosiaľ boli uskutočnené dve interakcie, pri ktorých mal. reagovala na menovaných primerane. Y. J., ktorá prejavila záujem o krátkodobé pobyty mal. H., G. C. Y. v jej domácnosti, nemá podmienky na zabezpečovanie ich náhradnej osobnej starostlivosti a ani so zverením týchto detí do svojej starostlivosti nesúhlasí.

XX. H. F. pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že pokiaľ sa jedná o maloletú, s touto sa prvý krát stretli v Lučenci a jeden krát bola aj u nich doma. Malo byť realizované aj ďalšie stretnutie, ale toto sa nezrealizovalo kvôli vírusu COVID. Najskôr, najmä v Lučenci, maloletá plakala, nechcela ísť k nim. Potom u nich doma sa však už osmelila a bolo to lepšie. Okrem týchto stretnutí menovaný maloletú videl ešte jeden krát. Keď zistil, čo sa stalo, s manželkou sa rozhodli, že nechcú, aby maloletá odišla.

Chceli by zabezpečovať osobnú starostlivosť o ňu. Majú syna vo veku 1 rok a 5 mesiacov, starostlivosť oňho zvládajú bez problémov. Syn má samostatnú izbu a pre V. majú nachystanú samostatnú izbu resp. uvažovali aj o tom, že by skúsili, aby mali spoločnú izbu. Majú nachystanú detskú postieľku a aj veci pre maloletú. On je zamestnaný na trvalý pracovný pomer, zarobí v priemere okolo 600,- Eur s tým, že pracuje v troj alebo štvorzmennej prevádzke a starostlivosť o syna zabezpečuje najmä manželka. Okrem tohto príjmu má príjem aj z invalidného dôchodku vo výške 214,- Eur, a to z toho titulu, že mal rakovinu, ktorú však prekonal. Jeho zdravotný stav je dobrý, o čom predložil výmenný lístok zo dňa 20.10.2020. Priznal, že sa dopustil trestného činu v roku 2013. Bol mladý, sekal frajera a nerozmyšľal dopredu. Teraz toto svoje správanie ľutuje. Odvtedy sa však voči nemu nevedelo žiadne trestné konanie.

17. Z výsluchu Z. F. vyplynulo, že pokiaľ sa týka prvého stretnutia s maloletou, tak v Lučenci ešte bola maloletá aj spoločne s profi matkou a tam bola pri nej spokojná. Akonáhle si ju Z. F.Č. chcela zobrať na ruky, už bola nepokojná. Lepšia situácia bola, keď bola maloletá u nich doma. Tam sa osmellila, behala po izbách, hrala sa so synom. Keď jej dala sladkosť už sa pýtala aj k nej. Okrem toho Z. F. videla maloletú ešte aj niekoľkokrát v rodine, teda u otca a u matky, a to vždy vo veľmi zlom stave. Bola vždy nedostatočne oblečená, rodičia nekúrili a oni im nosili jedlo. Aj ostatné deti boli zasoplené, boli špinavé a Z. C. H. F. toto aj ohlasovali na úrade práce. Stalo sa aj to, že otec s matkou nechali deti doma a odišli piť napr. na Deň obce a pod. Jej zdravotný stav je dobrý. Poberala materskú, teraz poberá rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Manžel býva často v práci. S dieťaťom jej však pomáha, hrá sa s ním, prebalí ho, do krčmy nechodí.

18. Súd vec právne posúdil podľa ustanovenia § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „ZR“), v zmysle ktorého je náhradná starostlivosť viaceru osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté deti v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Súd má za to, že v predmetnej veci je splnená základná podmienka na nariadenie niektorej z foriem náhradnej starostlivosti o maloletých, nakoľko v súčasnosti sa otec nachádza vo výkone trestu odňatia slobody (kde by mal zotrvať do 17. 11. 2022), z ktorého dôvodu objektívne nemôže zabezpečiť starostlivosť o svoje deti, a matka maloletých detí sice bola dňa 21.08.2020 dočasne prepustená z výkonu trestu odňatia slobody kvôli svojmu tehotenstvu, v súčasnosti však nemá vytvorené ani len základné podmienky starostlivosti o deti zabezpečovať. V súčasnosti je totiž matka bez akéhokoľvek príjmu, je vo vysokom štádiu tehotenstva (čaká dvojčiky) a t. č. nemá zabezpečené ani len miesto, kde by mohla zotrvať s uvedenými (ešte nenarodenými deťmi) po tom, čo sa narodí. Býva totiž v súčasnosti u svojho brata, kde nemá k dispozícii samostatnú izbu, len jedno lôžko a jej brat zároveň nesúhlasí s tým, aby v jeho domácnosti zotrvala po tom, čo porodí. Zároveň je zrejmé, že matka bude musieť opätovne na výkon trestu odňatia slobody nastúpiť.

19. Ani pobyt otca vo výkone trestu odňatia slobody a nedostatok materiálnych podmienok u matky navyše nie sú jediným dôvodom na nariadenie náhradnej starostlivosti. Súd má totiž za to, že rodičia ani doteraz starostlivosť o maloletých riadne nezabezpečovali. Tunajší súd totiž už v roku 2019 nariadil nad výchovou maloletých dohľad, nakoľko už v tom čase boli rodičovské schopnosti oboch rodičov na veľmi nízkej úrovni, kde súd zistil zanedbávanie detí po stránke zdravotnej, hygienickej a ďalších. Následne sa rodičom narodilo ďalšie maloleté dieťa V. D.K., pričom rodičia starostlivosť o ňu nezvládali vôbec - maloletá mala vysoké horúčky, rodičom sa vôbec nezdala teplá, taktiež mala na tele stopy po svrabe, uhryznutia od potkana, čo preukazuje absolútne zanedbanie starostlivosti o toto dieťa a celkovú nízku úroveň rodičovských schopností rodičov. Počas nariadeného dohľadu súd vydal neodkladné opatrenia, na základe ktorých uložil rodičom povinnosť odovzdať maloleté deti dočasne do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Margarétka, pričom už v tomto čase opatrovník konštatoval, že uložený dohľad neplní svoj účel, nakoľko rodina naďalej žije v nevyhovujúcich hygienických podmienkach, deti sú nedostatočne oblečené, v domácnosti nie je zakúrené, chýba teplá voda, nie je zabezpečená zdravotná starostlivosť o deti a rodičia nerešpektujú pokyny a pomoc pracovníkov opatrovníka. Z dôvodu, že rodičia spoločne úmyselne zanedbali riadnu starostlivosť o svoje maloleté deti, a to najmä zanedbávaním zásad osobnej hygieny a zásad správneho stravovania, mal. deti absolvovali oneskorene povinné prehliadky a očkovania, ich sociálny vývin bol výrazne poznačený prostredím, v ktorom vyrastali a žili, v dome absentovali sociálne zariadenia na vykonanie osobnej hygieny, teplá voda prítomná nebola, v zdravotnej dokumentácii je opakovane u detí zaznamenané, že mali zapareniny okolo genitálií a konečníkov, v rodine sa opakovane vyskytol svrab, z čoho vyplýva, že deti boli v špinavom prádle a neboli pravidelne kúpané ani sprchované, ako rodičia nemali zručnosti so zabezpečením základných životných potrieb

pre zdravý fyzický a psychický vývin maloletých detí, z čoho vyplynulo aj nedostatočné zabezpečenie vyváženej stravy bohatej na tuky, cukry, bielkoviny a vitamíny, v novembri roku 2019 bola mal. Timea Görčiová uhryznutá potkanom, kultúra a hygiena prostredia, v ktorej deti vyrastali, nespĺňali elementárne kritéria, kde deti vyrastali v málo podnetnom, sociálne znevýhodnenom prostredí na hranici chudoby, a pod, boli navyše rodičia právoplatne odsúdení za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), j) Trestného zákona (účinného do 31.12.2019) formou spolupáchateľstva. Možno teda konštatovať, že ani jeden z rodičov maloletých detí doposiaľ riadnu starostlivosť o maloletých nezabezpečoval a aj z tohto dôvodu je potrebné nariadiť nad maloletými niektorú z foriem náhradnej starostlivosti.

20. Zákon o rodine v ustanovení § 44 ods. 3 rozlišuje tri formy náhradnej starostlivosti a to náhradnú osobnú starostlivosť, pestúnsku starostlivosť a ústavnú starostlivosť, pričom z ich poradia možno vyvodiť prioritu jednotlivých foriem, kde náhradná osobná starostlivosť predstavuje najmiernejšiu formu náhradnej starostlivosti a ústavná starostlivosť predstavuje najprísnejšiu formu náhradnej starostlivosti. Zákon o rodine taktiež výslovne v ustanovení § 54 ods. 1 preferuje náhradnú osobnú a pestúnska starostlivosť pred ústavnou starostlivosťou. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by existovala vhodná osoba, ktorej by súd mohol maloletého H., H.. G.C. C. H.. Y. zveriť do náhradnej osobnej alebo do pestúnskej starostlivosti, keď jediná osoba, o ktorej záujem o maloleté deti možno ako-tak uvažovať, a to p. Y. J., ktorá mala záujem o občasné pobyty mal detí v jej domácnosti, nemá (najmä z dôvodu, že pracuje na týždňovky v Bratislave) vytvorené podmienky túto náhradnú osobnú starostlivosť zabezpečiť a napokon s náhradnou osobnou starostlivosťou ani nesúhlasila. Vzhľadom k uvedenému neostávalo súdu nič iné len s poukazom na § 54 ods. 2 písm. b) ZR nariadiť nad mal. H., G. C. Y. ústavnú starostlivosť, a zohľadňujúc skutočnosť, že mal. deti sa už v Centre pre deti a rodiny Nová Baňa takmer pol roka nachádzajú a s prihliadnutím aj na ich citové väzby k ich starším súrodencom, ktorí sa tam nachádzajú tiež, umiestnil uvedené deti do tohto zariadenia.

21. Iná situácia bola u mal. V., vo vzťahu ku ktorej H. F. (brat otca mal. dieťaťa) a jeho H. Z. prejavili záujem zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť nad touto maloletou. Menovaní maloletú videli pred realizovaním interakcií minimálne jedenkrát v domácom prostredí s jej rodičmi, zo správy z prešetrenia pomerov na č.l. 86 spisu vyplynulo, že v rámci uskutočnených dvoch interakcií maloletá reagovala na manželov primerane, a hoci obaja pri svojich výsluchoch pripustili, že v rámci prvej interakcie bola maloletá v ich blízkosti nekludná, už pri druhej interakcii, ktorá bola realizovaná v ich domácnosti, sa mal. na prostredie manželov čiastočne adaptovala (behala po dome, hrala sa s ich synom) a pozitívne reagovala aj na nich samotných. Zároveň bolo v konaní výmennými lístkami zo dňa 20.10.2020 preukázané, že obaja manželia majú zdravotný stav nevylučujúci zverenie maloletého dieťaťa do ich osobnej starostlivosti, že sú fyzickými osobami s trvalým pobytom na území SR, že sú plne spôsobilí na právne úkony a súd nemal ani pochybnosti o tom, že majú osobnostné a morálne predpoklady vykonávať túto starostlivosť v najlepšom záujme mal. dieťaťa. P. Z. F. totiž nebola nikdy súdne trestaná a svoje osobnostné a morálne predpoklady dosiaľ osvedčila spôsobom svojho života, či doterajšou starostlivosťou, ktorú zabezpečuje svojmu maloletému dieťaťu a obdobné závery dopadajú aj na p. H. F.. Menovaný totiž síce už bol 1 x súdne trestaný, a to trestným rozkazom tunajšieho súdu č.k. 10T/61/2018-246 zo dňa 28.8.2018 za prečin krádeže, súd však vzal do úvahy tiež skutočnosť, že sa jednalo o odsúdenie za skutky zo dňa 16 a 17.8.2013 (t. j. pred viac ako 7-mymi rokmi), že menovaný svoje skutky na pojednávaní oľutoval, čomu nasvedčuje nie len jeho vyjadrenie v rámci výsluchu, ale najmä samotná skutočnosť, že od ich spáchania súdne trestaný nebol, vedie riadny život, je zamestnaný v trvalom pracovnom pomere, má svoju rodinu, ktorú zabezpečuje nie len po finančnej stránke, ale je podľa obsahu výsluchov nápomocný tiež pri starostlivosti o vlastné maloleté dieťa. Za tohto stavu aj s prihliadnutím k tomu, že o náhradnú osobnú starostlivosť prejavili záujem obaja manželia (nie len H. F.Č.) mal súd za to, že i v prejedávanom prípade (napriek tomu, že maloletá ešte nie je na osoby H. C. Z. F. úplne zvyknutá) je potrebné uprednostniť náhradnú osobnú starostlivosť pred (inak do úvahy pripadajúcou) ústavnou starostlivosťou, keď v prípade náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej príbuzným maloletého dieťaťa možno predpokladať existujúce väzby medzi týmito rodinnými príslušníkmi a celkom logický záujem plnoletých rodinných príslušníkov zabrániť, aby bolo maloleté dieťa umiestnené do ústavného zariadenia, teda do nového prostredia s novými ľuďmi, či pravidlami a v ktorom vzhľadom na množstvo umiestnených detí nie je možné spravidla zabezpečiť individuálnu starostlivosť pre to-ktoré dieťa na takej úrovni, ako je tomu v prípade náhradnej osobnej starostlivosti. Vzhľadom k vyššie uvedenému preto súd maloletú V. do spoločne náhradnej osobnej

starostlivosti H. C. Z. F. s poukazom na § 45 ods. 1 ZR (v spojení s § 46 ods. 1 ZR) zveril a podľa § 45 ods. 3 ZR vymedzil rozsah práv a povinností menovaných k mal. spôsobom podľa § 45 ods. 4 ZR.

22. Keďže súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti nad mal. H., G. C. Y. a o náhradnej osobnej starostlivosti u mal. V. zrušil zároveň neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 13P/36/2020-35 zo dňa 12.06.2020, ktorým boli mal. H., G. C. Y. do Centra pre deti a rodiny Nová Baňa zverení len dočasne, ako aj neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 14P/5/2020 - 27 zo dňa 20.01.2020, ktorým bola mal. V. dočasne zverená do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Margarétka. Umiestnením maloletých do ústavného zariadenia týmto rozhodnutím (resp. zverením mal. V. do náhradnej osobnej starostlivosti), odpadli dôvody, pre ktoré boli nariadené vyššie uvedené neodkladné opatrenia s dočasným charakterom (§ 363 CMP).

23. Súd zároveň v súlade s ustanovením § 37 ods. 8 ZR zrušil nariadené výchovné opatrenie nad maloletými H., G. C. Y. vo forme dohľadu, nakoľko tento bol nariadený z dôvodu zanedbávania starostlivosti o maloletých zo strany rodičov, pričom právoplatnosťou výroku V. tohto rozsudku budú maloletí zverení do ústavnej starostlivosti, a teda nariadené výchovné opatrenie stratí svoj účel.

24. Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

25. Podľa § 81 ods. 2 ZR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

26. Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

27. Súd súčasne vzhľadom na sociálne, rodinné a majetkové pomery rodičov (matka, ktorá má vyživovaciu povinnosť k celkom ôsmym maloletým deťom, je nezamestnaná, bez príjmu a otec, ktorý má rovnako vyživovaciu povinnosť k ôsmym maloletým deťom, je vo výkone trestu odňatia slobody), rodičom uložil povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí v zákonnej minimálnej výške (30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c/ zák. č. 601/2003 Z. z.) spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia.

28. Súd určil počiatok vyživovacej povinnosti obidvoch rodičov k mal. H., G. C. Y. ku dňu vykonateľnosti uznesenia o neodkladnom opatrení, ktorým boli maloletí odovzdaní do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nová Baňa (12. 06. 2020), keďže už od uvedeného dátumu starostlivosť o nich zabezpečovalo toto ústavné zariadenie. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie R 4/1987, podľa ktorého sa počiatok vyživovacej povinnosti spravidla stanovuje od právoplatnosti rozsudku o zverení dieťaťa do výchovy iného občana ako rodiča, pričom k skoršiemu dátumu sa dá počiatok vyživovacej povinnosti upraviť v prípade, ak iný občan ako rodič prevzal dieťa do starostlivosti na základe predbežného (dnes neodkladného) opatrenia nariadeného súdom. Od vyššie uvedeného dátumu až do dňa rozhodnutia

súdu vzniklo obom rodičom na každého z týchto maloletých zročné výživné v sume po 165,33 Eur [29,42 Eur ako suma predstavujúca 30 % zo životného minima za obdobie od 1.7.2020 x 5 mesiacov (od júla 2020 až do novembra 2020) + alikvotná časť výživného (vychádzajúca zo sumy 30 % zo životného minima za obdobie do 1.7.2020) za mesiac jún 2020 (19 dní x 28,79/30)]. Súd povolil obidvom rodičom vzhľadom na výšku zročného výživného a na ich aktuálne obmedzené zárobkové možnosti zročné výživné na všetkých maloletých splácať v mesačných splátkach po 10 Eur, vždy do 20. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod hrozbou straty výhody splátok. Pokiaľ sa jedná o počiatok vyživovacej povinnosti rodičov k mal. V., tento súd stanovil dňom právoplatnosti výroku o zverení maloletej V. do náhradnej osobnej starostlivosti.

29. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď v konaní neboli tvrdené a ani súdom zistené žiadne tak špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

30. Po vyhlásení rozsudku sa Náhradná matka, matka a zástupkyňa okresnej prokuratúry výslovne vzdali práva na podanie odvolania voči všetkým vyhláseným výrokom.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Veľký Krtíš písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.